

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 025 389/98-2165
Signatura: vb5bs101

Oblastní pracoviště č. 2
Okresní pracoviště Příbram

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Solenice, Solenice/2, okres Příbram, 262 63
IZO:	114 002 185
Ředitelka školy:	Mgr. Dagmar Kovářová
Zřizovatel:	Obec Solenice
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Příbram
Termín inspekce:	16., 17. prosince 1998
Inspektoři:	PaedDr. Vladimír Krieg
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Řízení školy Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Povinně vedená dokumentace školy, podpůrná dokumentace ředitelky školy, schválené učební dokumenty, hospitační záznamy

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávacího procesu

Základním záměrem ředitelky je zachovat v obci školu ve stávající podobě, neboť podobně jako většina škol tohoto typu se potýká s nedostatkem žáků, v letošním školním roce je zapsáno 28 žáků školy a v průběhu roku je možno očekávat pohyb počtu žáků v obou směrech (polovinu žáků tvoří děti umístěné v Dětském domově v Solenicích, DD v dalším textu). Tento záměr se příliš nedaří realizovat, neboť v letošním školním roce 6 žáků vyšších ročníků dochází z důvodu výuky pro ně nevyhovujícího cizího jazyka (německý jazyk) do školy v Klučenicích, kde se vyučuje jazyk anglický.

Dlouhodobá koncepce rozvoje školy nebyla předložena v písemné podobě, ředitelka školy vychází ze svého záměru vyjádřeného v průběhu konání konkurzního řízení, kdy s ním byli seznámeni zástupci zřizovatele a rodičovské veřejnosti. Priority, na něž je ve výchovně vzdělávací práci kladen důraz, jsou následující: spojení školy s přírodou, výchova k vytváření vhodných mezilidských vztahů, estetická výchova a v neposlední řadě práce s informacemi realizovaná využíváním PC při výuce.

Pro letošní školní rok má ředitelka školy připravený rámcový plán práce, který nemá písemné zpracování, přesto má pí ředitelka představu o jednotlivých akcích konaných v průběhu roku.

Krátkodobé plánování rovněž nemá písemnou podobu, ředitelka operativně reaguje na situaci vzniklou ve škole.

Oblasti plánování (jak dlouhodobé, tak krátkodobé) vycházejí z reálných podmínek postrádajících písemné zpracování, a tak lze konstatovat, že nejsou příliš funkční.

Oblast je hodnocena spíše podprůměrně.

2 Odborné a pedagogické řízení

2.1 Organizační struktura

Organizační struktura dvoutřídní školy s jedním oddělením školní družiny je jednoduchá. Školu řídí Mgr. Dagmar Kovářová po řádném konkurzu od 1. července 1995. Vzhledem k počtu tříd nedelegovala žádné pravomoci na své podřízené, pouze v době její nepřítomnosti je p. učitel pověřen jejím zastupováním. Kompetence jednotlivých pracovníků vyplývají z *Pracovního řádu pro zaměstnance škol a školských zařízení* č. j. 16.969/96-42 vydaného MŠMT ČR.

Provoz školy je zajištěn dalšími zaměstnanci (školnice a účetní), kteří jsou přímo řízeni pí ředitelkou.

Při rozhodovacích pravomocích vychází ředitelka školy z platných právních norem (zk. č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Rozhodnutí vydaná ředitelkou školy obsahují požadované náležitosti.

System řízení je funkční.

Výchovně vzdělávací činnost má stanovená pravidla fungování, oblast je hodnocena průměrně.

2.2 Personální struktura

Ve škole působí včetně pí ředitelky ještě další dva pedagogičtí pracovníci (učitel a vychovatelka školní družiny). S výjimkou vychovatelky splňují oba pracovníci vzdělání požadované právní normou.

Vzhledem k situaci, kdy pí ředitelka učí celý úvazek třetího ročníku, t. j. 23 týdně, je výuka ze 100 procent zajištěna pedagogy s požadovaným vzděláním. Nicméně tato velice příznivá situace pro výuku má negativní dopad na kontrolní a řídicí činnost ředitelky školy.

Výuka je velmi dobře zajištěna pedagogy s požadovaným vzděláním, s výjimkou práce vychovatelky školní družiny jsou hodiny odučeny pracovníky se splněnými kvalifikačními požadavky, oblast je hodnocena nadprůměrně.

3 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Jak je uvedeno výše, kontrolní systém je negativně ovlivněn situací, kdy pí ředitelka vyučuje celému úvazku třetího ročníku, tzn. oproti právní normě má 10 hodin nad rámec své míry vyučovací povinnosti. Při výuce je tento stav velmi žádoucí, pro kontrolu naopak nevyhovující.

Kontrola pedagogického procesu se realizuje jednak hospitacemi, dále kontrolou pedagogické dokumentace, zabezpečováním požadovaných revizí atd.

První hospitace ředitelky školy v letošním školním roce se uskutečnila společně se školním inspektorem v průběhu inspekční návštěvy. Z pohospitačního rozboru bylo zřejmé, že pí ředitelka dokáže zhodnotit zhlédnutou hodinou z hlediska použitých metod a forem práce, pochválit povedené části hodiny, příp. zkritizovat negativa. V průběhu hodiny se nesoustředí jen na výkon učitele, zjistí stav klasifikace, prohlédne zápisy v žákovských sešitech. Absentuje vazba na plnění učebních dokumentů - učebních osnov, případně *Standardu vzdělávání v základní škole*. Rady a připomínky jsou funkční, umožňují další růst p. učitele. Tento stav je nutno hodnotit jako nevyhovující, neboť frekvence hospitací je však téměř nulová.

Pro zjištění úrovně žákovských vědomostí jsou využívány čtvrtletní prověrky znalostí, jejichž zadání p. učitel s ředitelkou konzultuje a s ní je společně rozebírá a vyhodnocuje.

Při kontrole pedagogické dokumentace nebyly zjištěny závažnější nedostatky v jejím vedení, blíže viz kapitola 5.

Pro přidělování nadtarifních složek platu byla vypracována kritéria, se kterými byli ostatní pracovníci seznámeni. Tyto složky jsou přidělovány diferencovaně, i když rozdíl v jejich výši není příliš velký.

Pro hodnocení žáků jsou ve škole využívány zákonné prostředky včetně možnosti širšího slovního hodnocení žáků. Oproti právní normě jsou používána znaménka ke stupni hodnocení, blíže viz protokol.

Kontrola pedagogického procesu nemá vytvořený systém, téměř se nerealizuje, další kontrolní činnosti se provádějí, stav je hodnocen jako spíše podprůměrný.

4 Informační systém - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém je realizován celodenním kontaktem ředitelky školy s p. učitelem. Zápisy z pedagogických rad jsou k dispozici v kanceláři školy. Aktuální vzkazy jsou umísťovány na nástěnce tamtéž.

Vnější informační systém vzhledem k rodičovské veřejnosti je zajišťován prostřednictvím žákovských knížek, resp. notýsků v prvním ročníku. S odpovědnými pracovníky docházejícími z DD Solenice je personál školy v každodenním styku. Dvakrát ročně jsou rodiče, příp. zákonní zástupci žáků zváni na třídní schůzky, po dohodě mohou školu navštívit kdykoliv. Zřizovatel je o dění ve škole informován docházením ředitelky na obecní úřad.

Informační systém vnitřní i vnější je funkční, hodnoceno průměrně.

5 Vedení povinné dokumentace

Byla předložena a prohlédnuta povinná dokumentace školy vyplývající z ustanovení § 38a zákona č. 258/1996 Sb. Výsledek kontroly je následující:

- *rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení* bylo předloženo včetně všech podkladů a dokladů
- *třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy* - v této dokumentaci nebyly zjištěny závažné nedostatky
- *evidence žáků* je vedena v PC

- *školní řád* byl řádně odsouhlasen pedagogickou radou a vydán ředitelkou školy, zmiňuje práva žáků vyplývající z *Úmluvy o právech dítěte*, neobsahuje požadované ustanovení o prevenci zneužívání návykových látek, v rozporu s právní normou v něm chybějí některé body obsažené v tomto předpise, blíže viz protokol; z *rozvrhu hodin* je zřetelná snaha o respektování psychohygienických zásad
- *záznamy z pedagogických rad* obsahují hodnocení prospěchu a chování, kontrolní činnost zmiňována není
- *osobní dokumentace žáků s postižením* je vedena s přihlédnutím na její charakter
- *kniha úrazů, protokoly o provedených kontrolách* jsou vedeny řádně
- *personální dokumentace* je vedena, na kopiích dokladů o ukončeném nejvyšším vzdělání chybí souhlas s originálem
- *řád tělocvičny* byl řádně schválen a vydán ředitelkou školy

Povinná dokumentace je vedena řádně s drobnými nedostatky, oblast je hodnocena spíše nadprůměrně.

6 Plnění učebních plánů, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Ve škole je ve všech pěti ročnících využíván schválený učební program Základní škola č. j. 16.847/96-2, jako cizí jazyk je vyučován jazyk německý. Kontrolou reálné výuky s učebním plánem nebyly zjištěny rozpory v týdenní hodinové dotaci přidělené jednotlivým předmětům. Tento program je dále doplněn o kroužky: výtvarný, počítačů a country tanců, jejich vedoucími jsou, s výjimkou kroužku počítačů, nepedagogičtí pracovníci.

Žákům se specifickými poruchami učení a chování je nabízena pomoc ve formě individuální výuky.

V plnění učebních plánů nebyly zjištěny nedostatky, hodnoceno bez závad.

7 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Ředitelka školy má k dispozici jednak rozpočet přidělený školským úřadem, dále rozpočet přidělený zřizovatelem. Při čerpání rozpočtů se ředitelka školy řídí pokyny těchto organizací.

Rozpočet ze školského úřadu je dostatečný, umožňuje být omezené přidělování nadtarifních složek.

Rozpočet z obecního úřadu zajišťuje, při maximálním možné úspoře, provoz školy.

Ve škole jsou využívány i drobné sponzorské dary.

Ve škole není patrné neefektivní čerpání hospodářských prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

8 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Školní areál je tvořen budovou školy, dále tělocvičnou a školní zahradou umístěnou mezi tyto objekty. Školní družina a školní jídelna jsou umístěny mimo areál školy (v budově mateřské školy), ve vzdálenosti asi 10 minut chůze.

Ve škole jsou k dispozici dvě kmenové třídy, které jsou v zimním období využívány i pro výuku tělesné výchovy (havárie topení neumožňuje tělocvičnu vytápět), dále šatna

a sociální zařízení. Vyučujícím slouží malá kancelář fungující jako sborovna i ředitelna současně.

Didaktická a audiovizuální technika je umístěna ve třídách a je funkční. Vybavení učebními pomůckami je na dobré úrovni. Žáci mají k dispozici vhodné učebnice a další texty, pracovní sešity, využívají při výuce 1 PC s výukovými a dalšími programy.

Vybavení školy žákovskými stolky, židličkami a dalším nábytkem je na spíše nadprůměrné úrovni.

Prostory školy a jejich vybavení jsou funkční, umožňují realizovat zvolený vzdělávací program. Úroveň materiálně technických podmínek je hodnocena spíše nadprůměrně.

9 Hodnocení psychohygienických podmínek

Předložený rozvrh hodin respektuje psychohygienické zásady, je umožněna a využívána výuka v blocích. Stanovený začátek vyučování není vždy dodržován, neboť první den inspekční návštěvy byla zahájena výuka o 15 minut později oproti oficiálnímu začátku v rozvrhu hodin (z důvodu pozdějšího příchodu žáků z dětského domova). Tento nedostatek by měl být odstraněn lepší organizací ranního provozu DD v Solenicích.

Pracovní místa žáků i učitelů vyhovují psychohygienickým hlediskům. Pitný režim je v letošním školním roce zajištěn prostřednictvím čaje podávaného v průběhu dvacetiminutové přestávky po 2. vyučovací hodině. Relaxace žáků je realizována ve vyučovacích hodinách zařazováním tělocvičných chviliek, krátkými cvičeními atp. V průběhu výuky není vždy důsledně dbáno na správné sezení žáků, vhodná atmosféra ve třídě je zajištěna větráním. Světelné i tepelné podmínky jsou na dobré úrovni. Čistota ve škole svědčí o dobré práci pí školnice. Estetická úroveň školy je rovněž dobrá, třídy jsou vyzdobeny převážně žákovskými pracemi.

Poučení žáků o bezpečnosti práce je prováděno na začátku i v průběhu školního roku a je dokladováno zápisy v třídních knihách. Pedagogický dozor v době přestávek je dodržován vyučujícími. Periodické revize jsou realizovány ve spolupráci se zřizovatelem školy.

Budova školy je důsledně zamykána, vstup umožňují buď vyučující nebo školnice.

Psychohygienické podmínky školy lze hodnotit jako průměrné.

10 Hodnocení personálních podmínek

Jak je popsáno v části 2.2, ve škole s výjimkou vychovatelky školní družiny splňují oba vyučující kvalifikační předpoklady pro výkon práce, takže 100 procent hodin je ve škole odučeno pracovníky s odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Personální podmínky lze hodnotit jako nadprůměrné.

11 Plnění učebních osnov

V průběhu kontrolních hospitací nebyly zjištěny rozpory mezi vykládaným učivem a učebními osnovami jednotlivých předmětů.

V plnění učebních osnov nebyly zjištěny nedostatky, hodnoceno bez závad.

12 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

V průběhu inspekční návštěvy se uskutečnilo celkem 8 vstupů do vyučovacích hodin u obou vyučujících.

Před vlastním hodnocením úrovně jednotlivých vyučovacích předmětů je nutno poznamenat, že ve třídách se nacházejí 2, resp. 3 oddělení (v první třídě jsou společně žáci prvního a třetího ročníku, ve druhé třídě zbývající tři ročníky), i když s poměrně malým počtem žáků. Tato situace je mimořádně náročná na přípravu vyučujících, kvalita hospitovaných hodin svědčí o dobrém zvládnutí těchto podmínek.

Pro hodnocení kvality zhlédnutých hodin byla využita sedmistupňová škála ČŠI:

1	2	3	4	5	6	7
vynikající	nadprůměrná	spíše nadprůměrná	průměrná	spíše podprůměrná	podprůměrná	naprosto nevyhovující
zcela mimořádná	výrazná převaha pozitiv	dílčí pozitiva nad běžnou úroveň	pozitiva a negativa v rovnováze	slabá místa, nutná zvýšená pozornost	výrazně nevyhovující, silné nedostatky	nutné okamžité řešení

Jazyk český

Byly navštíveny celkem 3 vyučovací hodiny předmětu u obou vyučujících. Přestože byly hodiny zaměřené na čtení, jazykové znalosti předvedené žáky v průběhu hodin svědčily o dobrém zvládnutí učiva.

Zhlédnuté hodiny se vyznačovaly logickou stavbou a důkladným promyšlením jednotlivých částí hodiny, což je velmi důležité při práci se dvěma a více odděleními ve třídě. Diferencované úkoly pro jednotlivá oddělení, střídání metod a forem práce zabraňovalo únavě žáků v průběhu hodiny.

Žáci používali jejich věku přiměřené učebnice a další texty. Pro klasifikaci je k dispozici patřičný počet známek.

Úroveň výuky lze hodnotit spíše nadprůměrně.

Jazyk německý

Byly navštíveny 2 vyučovací hodiny ve spojené třídě, kde byli přítomni žáci 4. a 5. postupného ročníku.

Hodiny měly promyšlenou logickou strukturu. Po krátkém zopakování slovní zásoby následovaly úkoly diferencované pro jednotlivé ročníky. Střídáním činností zátěžových s odpočinkovými byla zajišťována dobrá efektivita práce. Vyučující dbal na vhodnou výslovnost, sledoval slovosled v německé větě. Opravoval nesprávné žakovské projevy. Žáci využívali učebnice, nakopírované texty a další připravené pomůcky.

Učivo bylo dobře aktualizováno, byla probírána témata související s adventním časem. V žakovských knížkách byl zjištěn dostatečný počet známek pro klasifikaci.

Úroveň výuky je hodnocena spíše nadprůměrně.

Matematika

Byly navštíveny tři vyučovací hodiny předmětu, které se vyznačovaly logickou strukturou. Ve všech hodinách byla zjištěna převážně pozitiva vyplývající z dobré přípravy vyučujících na výuku: střídáním činností bylo zabraňováno únavě, využíváním pomůcek byla naplňována zásada názornosti, řešením praktických příkladů zásada spojení teorie s praxí. Vyučující dbali na upevňování správných návyků při počítání a rýsování. Průběžně se přesvědčovali o úrovni zápisu v sešitech. Ke kontrole výsledků byl využit PC s výukovým programem. Znalosti předmětu předvedené většinou žáků svědčily o dobrém

zvládnutí učiva. V žákovských knížkách byl zjištěn přiměřený počet známek pro klasifikaci.

Úroveň výuky předmětu lze hodnotit nadprůměrně.

Prvouka

Navštívená hodina ve třídě prvního ročníku svědčila o pěkném přístupu vyučující k žákům. Probírané učivo korespondovalo s učební osnovou, žáci se vhodnou formou seznamovali se způsobem chování v dopravních prostředcích, poté vybarvováním obrázku prokazovali dodržování návyků správného úchopu. V závěru hodiny se uskutečnila relaxační činnost spojená s využitím mezipředmětových vztahů.

Úroveň výuky byla hodnocena nadprůměrně.

Vlastivěda

Zhlédnutá hodina ve 4. a 5. ročníku měla všechny atributy kvalitní práce popisované v předcházejících předmětech: žáci byli vhodným způsobem motivováni, využitím názorných pomůcek a střídáním činností (samostatná práce, rozhovor, četba ukázky, práce s mapou) byla zajištěna vysoká efektivita práce. Znalosti žáků projevené v průběhu hodiny svědčily o zafixování probraného učiva.

Úroveň výuky byla hodnocena spíše nadprůměrně.

13 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování (rozvoje osobnosti, utváření všeobecné kulturnosti, osobnostních kompetencí, hodnotových orientací a postojů)

Chování žáků školy bylo, vzhledem k jejich věku a vnímání autority dospělých, převážně na dobré úrovni. Je třeba ocenit snahu vyučujících vychovávat k sebekázi přirozenými, neautoritativními způsoby komunikace. Ve vyšších ročnících byly zaznamenány ojedinělé případy nerespektování pravidel vzájemné komunikace mezi žáky a vyučujícím. Rozvoj žáků je rovnoměrně pěstován jak v oblastech znalostních a vědomostních, tak v oblastech citových a sociálních.

V průběhu inspekce téměř nebyly zjištěny projevy nekultivovaného chování žáků, ti se projevovali jako osobnosti včetně některých spontánních reakcí na situaci vzniklou ve třídě.

Chod života školy je určován poměrně kvalitně zpracovaným řádem školy, ve kterém nepřevažují pouze příkazové formulace, je vyvážený a tak umožňuje demokratizaci školního života. Ve škole se v minimální míře objevují případy porušování řádu školy, v loňském školním roce byli všichni žáci klasifikováni stupněm 1 z chování, stejně tak nebyly ve škole šetřeny stížnosti ze strany rodičů.

V této oblasti převažují pozitiva nad negativy, je hodnocena spíše nadprůměrně.

ZÁVĚRY

Na základě výše popsaných skutečností je možné hodnotit práci ředitelky školy jako průměrné úrovně (dokladuje ji zejm. velmi dobré složení pedagogického sboru, fungující informační systém, dodržování učebních dokumentů, naopak rezervy byly zjištěny v plánování a kontrole pedagogického procesu. Tato skutečnost je způsobena tím, že ředitelka školy vyučuje celému pracovnímu úvazku).

Podmínky a průběh výchovně vzdělávací činnosti jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné úrovně, neboť zde byla zjištěna dílčí převaha pozitiv spočívající zejm. v kvalitních personálních a materiálních podmínkách, v dobré přípravě a úrovni vyučovacích hodin.

Doporučení ředitelce školy:

- zlepšit úroveň a formální stránku plánování výchovně vzdělávací práce
- jinou organizací výuky zajistit kvalifikovanou kontrolu pedagogického procesu
- v personální dokumentaci dokladovat požadované skutečnosti
- do řádu školy doplnit požadovaná ustanovení
- ve spolupráci s DD v Solenicích zajistit dodržování stanoveného začátku výuky

Doporučení zřizovateli školy:

- rekonstrukcí kotelny zajistit využívání tělocvičny i v zimních měsících

razítko

Podpis inspektora:

dr. Vladimír Krieg, v. r.

V Příbrami dne 6. ledna 1999

Přílohy: Protokol o kontrole

Inspekční zprávu jsem převzala dne 7. ledna 1999

razítko

Podpis ředitelky školy Kovářová, v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Zřizovatel: Obec Solenice	1999-01-26	025 389b/98-2165
Školský úřad: ŠÚ Příbram	1999-01-26	025 389c/98-2165

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-	-	-